

1. HØRINGSNOTAT

1. Innledning

Med modningen av norsk sokkel blir det stadig viktigere å utnytte den eksisterende infrastrukturen så effektivt som mulig. Dette er et forhold som må tillegges stor vekt i videreutviklingen av infrastrukturen for transport av gass på norsk kontinentalsokkel. For å sikre at tilknytning eller videreutvikling skjer der det er hensiktsmessig, har departementet funnet grunn til å gi nærmere bestemmelser om hvilke rolle Gassco har i forhold til dette. Videre har man funnet grunn til å gi bestemmelser om hvilken informasjon naturgassforetak og kvalifiserte kunder skal avgi og hvilken informasjon de skal kunne få, samt hvordan studier kan iverksettes og finansieres.

Departementet har derfor utarbeidet utkast til endring av petroleumsforskriften (pf) og tarifforskriften (tf) jf. vedlegg 1 og 2.

Utkastet innebærer enkelte mindre endringer i dagens pf. § 66, samt etablering av en ny pf. § 66 A som presiserer rettigheter og plikter for operatøren, eksisterende rettighetshavere og nye aktører i forbindelse med utbygging av ny infrastruktur eller videreutvikling av den eksisterende infrastrukturen. Gasscos ansvar for videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett og for å koordinere vedlikeholdsplanlegging for tilknyttede felt utvides gjennom endringer i § 69 slik at Gasscos ansvar etter disse bestemmelsene vil gjelde generelt for oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg. Det gjøres også endringer i dagens pf § 68 om tvisteløsning, samt inkluderes en ny pf § 68 A om taushetsplikt.

Det gjøres videre endringer i tarifforskriften § 4 vi) første ledd slik at det presiseres at O elementet i tillegg til operatørens ordinære driftskostnader også skal dekke operatørens utøvelse av de oppgaver som er pålagt i henhold til petroleumsforskriften kapittel 9.

2. Merknader til de enkelte bestemmelser

2.1. Merknader til de enkelte bestemmelser i petroleumsforskriften

Til § 66:

Gjeldende § 66 første ledd fjerde punktum oppheves idet den erstattes av ny § 66 A. Ved endringen i § 69 første ledd utvides virkeområdet for bestemmelsen § 66 første ledd tredje punktum slik at denne får virkning for alle felt som er tilknyttet oppstrøms gassrørledningsnett hvor Gassco er operatør. Videre oppheves bestemmelsen om

operatørens taushetsplikt i § 66 fjerde ledd annet punktum i forbindelse med utkast til ny § 68 A som generelt regulerer taushetsplikt.

Til § 66 A

Første ledd:

Petroleumsloven § 4-9 fastslår at departementet kan utpeke den som skal ha et særlig operatøransvar for den helhetlige driften av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg. Gassco AS innehar det særlige operatøransvaret etter denne bestemmelsen. § 4-9 annet ledd fastslår at den helhetlige driften av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg skal skje i samsvar med forsvarlige tekniske og sunne økonomiske prinsipper. Den som har det særlige operatøransvaret, skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende.

Under det særlige operatøransvaret faller operatørens systemansvar, slik dette er nærmere regulert i petroleumsforskriften § 66. På den bakgrunn fastslås det i forslag til ny § 66A første ledd at den som er utpekt til å ha et særlig operatøransvar for den helhetlige driften av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg i medhold av petroleumsloven § 4-9 også har et ansvar for å vurdere videreutvikling av denne infrastrukturen. På den måten oppfylles siktemålet om at Gassco, som operatør av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg, til enhver tid skal sørge for en helhetlig drift av infrastrukturen. Gasscos plikt til å vurdere videreutvikling omfatter både utredning av behov for, og vurdering av alternativer for videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett.

Som følge av Gasscos ansvar for å søke å oppnå helhetlige transport- og behandlingsløsninger for petroleumsvirksomheten, er det viktig at samordningsfordeler ved det helhetlige transportsystemet ivaretas (jf. Ot. prp. nr. 46 (2002-2003) s. 16). Et formål med videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg er å oppnå en optimalisering av hele transportsystemet for naturgass for den samlede petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel.

Vurderingene vil blant annet omfatte utredning av utvikling av ny infrastruktur i forhold til bruk eller videreutvikling av eksisterende anlegg, av ilandføringsløsninger og av terminalløsninger og landingspunkter. Både hensyn til aktuelle enkeltfelt så vel som områdeløsninger må vurderes. Vurderingene må inkludere behovsanalyser i et langsiktig tidsperspektiv. Det legges til grunn at Gassco ved gjennomføring av denne oppgaven vil kunne benytte eksternt bistand, herunder eksterne konsulenter eller arbeid utført av rettighetshaverne.

På grunn av de lange transportdistanser fra norsk kontinentalsokkel til de større gassmarkedene, må det legges til grunn at transportsystemet i det vesentlige fortsatt vil bli bygget ut med samlerørledninger. Dette innebærer at vurderinger av fremtidig mulig tilleggskapasitet er viktig når kapasitet for ny infrastruktur skal fastsettes.

Operatøren skal i samsvar med petroleumsloven § 4-9 drive etter forsvarlige tekniske og sunne økonomiske prinsipper. Dette innebærer blant annet et krav om at operatørens vurderinger av videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett må skje innenfor forsvarlige økonomiske rammer. Gassco vil være ansvarlig for at videreutviklingen skjer i samsvar med dette. Ettersom Gasscos kostnader til videreutvikling dekkes enten gjennom tariffene, eller av andre interessentgrupper, må selskapet ha et særlig fokus på at kostnadsnivået er forsvarlig.

§ 66 A annet – fjerde ledd

Når behovet for transport- eller behandlingskapasitet oppstår, følger det av annet ledd at Gassco skal informeres om dette. Gassco vil derved kunne starte vurderingen av mulige helhetlige løsninger på et så tidlig stadium som mulig. For å sikre at de vurderinger som gjøres blir så gode og kostnadseffektive som mulig, fastslås det i tredje ledd at Gassco skal få den informasjon som er nødvendig fra aktuelle rettighetshavere og eiere av eksisterende infrastruktur. Behovskriteriet innebærer at de aktuelle naturgassforetak og kvalifiserte kunder vil kunne få et behørig begrunnet rimelig behov for kapasitet i samsvar med vilkårene for dette etter § 59. Dette gjelder generelt for § 66 A.

Informasjonsplikten i andre ledd inntreffer når et kapasitetsbehov fremtrer som sannsynlig. Dette må vurderes konkret, og vil blant annet avhenge av tidspunktet for når vurdering og planlegging av ny feltproduksjon igangsettes slik at det samtidig er tilstrekkelig tid til å foreta vurderinger av helhetlige transport- og behandlingsløsninger.

Bestemmelsen i tredje ledd fastsetter en plikt for naturgassforetak og kvalifiserte kunder som kan antas å ha eller få behov for kapasitet for transport eller behandling av naturgass, til å gi operatøren opplysninger som operatøren ber om. Hensikten med bestemmelsen er at operatøren skal settes i stand til å utføre sine oppgaver mht. utredninger, vurderinger og analyser. Opplysningsplikten omfatter således alle forhold som er relevante for å vurdere videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett. Dette gjelder ikke bare opplysninger om aktuelle transport- og behandlingsløsninger, men også opplysninger om feltutbyggingsløsninger, produksjonsprofiler, gasskvalitet, opplysninger om kommersielle vilkår m.v. som vil kunne ha konsekvenser for transport eller behandling av naturgass. Den tidsfrist Gassco fastsetter for å motta slike opplysninger må være rimelig, blant annet med hensyn til den tid det tar å fremskaffe opplysningene.

Petroleumsloven §§ 4-1, 4-7 og 4-8 innebærer at naturgassforetak og kvalifiserte kunder vil kunne ha rett eller har rett til tilknytning av nye innretninger til eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett og/eller videreutvikling av eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett, dersom hensynet til rasjonell drift eller samfunnsmessige hensyn tilsier det. For å muliggjøre en eventuell tilknytning eller videreutvikling må en reell forhandlingssituasjon etableres. Dette igjen forutsetter at den part som ser behov for

tilknytning eller videreutvikling må ha tilgang til relevant informasjon om den/de innretninger som det planlegges videreutvikling av eller tilknytning til.

Bestemmelsen i fjerde ledd fastsetter derfor en plikt for operatøren (Gassco) til i nødvendig utstrekning å gi opplysninger om eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett til naturgassforetak og kvalifiserte kunder som kan antas å ha eller få behov for å etablere ny kapasitet i slike anlegg. Dette vil kunne gjelde tekniske opplysninger av relevans for tilknytning til eller utvidelse av eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett m.v. Dersom slike opplysninger gjelder forretningshemmeligheter regulerer § 68 A på hvilke vilkår slike opplysninger kan gis ut. Eier av oppstrøms gassrørledningsnett kan ikke påberope avtalebestemmelser om taushetsplikt som hindring for å gi opplysninger i samsvar med denne bestemmelsen.

§ 66 A femte ledd

Når naturgassforetak og kvalifiserte kunder som kan antas å ha eller få behov for kapasitet for transport eller behandling av naturgass har informert operatøren om dette, skal Gassco som operatør i medhold av petroleumsloven § 4-9 foreta en vurdering av mulige løsninger i samråd med disse. Ansvar for vurderingene tilligger operatøren etter første ledd, men operatøren skal konsultere med slike naturgassforetak og kvalifiserte kunder om hvilke alternativer som bør vurderes. Vurderingene bør omfatte relevante forhold og hensyn som er påpekt av selskapene. Denne samrådplikten omfatter både hvilke hovedalternativer som skal vurderes og hvilke mulige løsninger som skal vurderes innen de enkelte hovedalternativer. Basert på konsultasjonen med naturgassforetak og kvalifiserte kunder fattet operatøren en beslutning om hvilke mulige løsninger som skal vurderes. Operatørens beslutning kan bringes inn for departementet iht. pf. § 68.

§ 66 A sjette ledd

I tilfeller hvor flere kan dra nytte av videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett, skal Gassco søke å identifisere hvilke aktører som kan dra nytte av en slik eventuell videreutvikling. Gassco kan i den forbindelse invitere aktuelle interessenter til å delta i konkrete videreutviklingsprosjekter. Dette kan gjennomføres ved at aktuelle interessenter inviteres til å delta i finansiering av studier og i finansiering av endelig utbygging. Formålet vil kunne være å få en samordnet prosess hvor relevante brukerhensyn koordineres, og de mest hensiktsmessige infrastrukturløsninger velges. Prosessene må gjennomføres på en ikke-diskriminerende og nøytral måte.

§ 66 A syvende ledd

Bestemmelsen fastslår at Gasscos kostnader til vurderinger av videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett knyttet til en bestemt interessentgruppes behov, skal dekkes av disse. Dette vil normalt formaliseres gjennom en avtale mellom Gassco og interessentgruppen forut for vurderingen. Plikten til kostnadsdekning gjelder bare slike vurderinger som retter seg mot denne bestemte interessentgruppens transport- og behandlingsbehov, og vil blant annet kunne gjelde alternativer som må utredes for at Gassco skal kunne foreta de helhetlige vurderinger i samsvar med § 66 A. Typiske tilfeller vil kunne være at en interessentgruppe vurderer utbygging av et nytt felt eller økning av produksjon fra et eksisterende felt.

Kostnader til øvrige vurderinger i samsvar med § 66 A skal dekkes av brukerne i samsvar med tarifforskriften § 4. Bestemmelsens siste punktum sikrer at brukere konsulteres og har mulighet til å komme med innspill på hvilke vurderinger Gassco skal gjøre før en vesentlig andel av kostnadene til slike vurderinger pådras.

Uenigheter knyttet til § 66 A, herunder omfanget og kostnadene knyttet til studier som Gassco planlegger på vegne av rettighetshaverne, kan bringes in til departementet for avgjørelse i henhold til § 68 annet ledd.

§ 66 A åttende ledd

Gassco skal forelegge sine vurderinger av videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett for departementet. Gasscos vurderinger vil deretter tjene som grunnlag for departementets egne vurderinger med sikte på om det skal gis tillatelse til anlegg og drift av innretninger i samsvar med petroleumsloven § 4-3.

Gasscos vurderinger bør være forelagt for departementet i rimelig tid før selskaper som vurderer bygging av ny gassinfrastruktur, treffer sine konseptvalg. Selskapene vil normalt ha behov for å undersøke om departementet forut for slike konseptvalg har merknader til de alternativer som vurderes.

Til § 68 annet ledd

Nytt annet ledd åpner for å bringe uenighet knyttet til § 66 A om videreutvikling inn for departementet til avgjørelse. I forbindelse med tvisteløsning som nevnt, vil departementet kunne kreve fremlagt all informasjon fra partene som er nødvendig for løsning av tvisten.

Det presiseres for ordens skyld at § 68 ikke påvirker partenes adgang til å få en sak prøvet for de alminnelige domstoler etter tvistemålsloven.

Til § 68 A:

Bestemmelsens første ledd fastsetter taushetsplikt for operatøren for opplysninger som operatøren mottar i forbindelse med sin virksomhet etter bestemmelsen i kapittel 9. Taushetsplikt gjelder for de samme forretningshemmeligheter som er beskyttet av reglen i forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2). Slike forretningshemmeligheter vil blant annet kunne være opplysninger om hvilken kapasitet som en bestemt bruker har i et oppstrøms gassrørledningsnett.

Bestemmelsens annet ledd åpner for at operatøren likevel kan gi slike opplysninger som omhandlet i § 68 A fjerde ledd forutsatt at den som har avgitt opplysningene varsles, og det inngås avtale med mottaker av opplysningene om å behandle slike opplysninger konfidensielt før opplysninger gis.

Til § 69 første ledd:

Etter gjeldende § 69 første ledd er Gasscos ansvar for videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett jf. gjeldende § 66 første ledd fjerde punktum, begrenset til oppstrøms gassrørledningsnett som er omfattet av tarifforskriften. Det samme gjelder begrensningen av Gasscos ansvar for å koordinere vedlikeholdsplanlegging for tilknyttede felt jf. § 66 første ledd tredje punktum. Disse begrensningene bortfaller ved at henvisningen til § 66 første ledd tredje og fjerde punktum foreslås tatt ut i § 69 første ledd, og ved at § 66 første ledd fjerde punktum erstattes av ny § 66 A. Gasscos ansvar etter § 66 første ledd tredje punktum vil således gjelde generelt for felt knyttet til oppstrøms gassrørledningsnett som Gassco er operatør for. Bakgrunnen for disse endringene er at det ikke anses hensiktsmessig å begrense disse oppgavene til oppstrøms gassrørledningsnett som er omfattet av tarifforskriften. Det vises for øvrig til merknadene til ny § 66 A.

2.2. Merknad til endringen i tarifforskriften

- 1.1 Det foreslås også endringer i forskrift 20. desember 2002 nr. 1724 om fastsettelse av tariffer mv. for bestemte innretninger § 4 vi) *Forventede driftskostnader*:
- 1.2 I § 4 vi) første ledd foreslås et nytt annet punktum.
- 1.3 Bestemmelsen i nytt annet punktum presiserer at O elementet skal dekke operatørens samlede driftskostnader og operatørens kostnader ved utøvelse av de oppgaver som er pålagt operatøren i henhold til petroleumsforskriften kapittel 9. Disse oppgavene omfatter kapasitetsadministrasjon og systemansvar, herunder videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett. Det følger av petroleumsforskriften § 66 femte ledd at eiere av oppstrøms gassrørledningsnett ikke kan instruere operatørens utøvelse av systemansvar og kapasitetsadministrasjon i henhold til petroleumsforskriften kapittel 9, og således heller ikke begrense operatørens rett til kostnadsdekning.

Operatøren skal før O fastsettes gi brukerne en mulighet til å komme med innspill til kostnadene som foreslås inkludert i O.

Videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett i henhold til petroleumsforskriften § 66 A må anses å være i brukernes langsiktige interesse. Det er derfor rimelig at disse kostnadene bæres løpende av brukerne. Dette gjelder også kostnader pådratt for videreutvikling vedrørende andre og eventuelle nye oppstrømsgassrørledningsnett enn dem som er nevnt i § 1 tredje ledd. Kostnader som bæres av andre i samsvar med petroleumsforskriften § 66 A syvende ledd omfattes likevel ikke.

UTKAST

Forskrift om endring av forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet

Fastsatt ved Kgl. res.2008, med hjemmel i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet §§ 4-8 og 10-18 første ledd.

I

I forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet gjøres følgende endringer:

Ny § 66 A skal lyde:

1.3.1.1.1 § 66 A Videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett

Operatøren skal som en del av sitt systemansvar etter § 66 vurdere videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett med sikte på helhetlige transport- og behandlingsløsninger for petroleumsvirksomheten.

Naturgassforetak og kvalifiserte kunder som kan antas å ha eller få behov for kapasitet for transport eller behandling av naturgass, skal informere operatøren om dette.

Dersom operatøren ber om opplysninger vedrørende petroleumsforkomster, feltutbyggings-, transport- og behandlingsløsninger som anses nødvendig for å utføre vurderinger i samsvar med denne bestemmelsen, skal naturgassforetak og kvalifiserte kunder gi slike opplysninger innen en rimelig tidsfrist fastsatt av operatøren.

Operatøren skal i nødvendig utstrekning gi naturgassforetak og kvalifiserte kunder som kan antas å ha eller få behov for ny kapasitet for transport eller behandling av naturgass, tekniske opplysninger om eksisterende oppstrøms gassrørledningsnett som det anses rimelig å be om.

Operatøren skal i samråd med naturgassforetak og kvalifiserte kunder som kan antas å ha eller få behov for ny kapasitet for transport eller behandling av naturgass, foreta en vurdering av mulige løsninger.

Operatøren skal søke å identifisere konkrete naturgassforetak og/eller kvalifiserte kunder som har en interesse av vurderinger i samsvar med denne bestemmelse. Operatøren kan rette forespørsler til naturgassforetak og kvalifiserte kunder om deltakelse i videreutvikling av oppstrøms gassrørledningsnett og tilknyttede anlegg.

Når operatøren foretar vurderinger i samsvar med denne bestemmelsen for ett eller flere konkrete naturgassforetak og/eller kvalifiserte kunder, skal kostnadene for slike vurderinger dekkes av disse. Øvrige kostnader for vurderinger som operatøren foretar i samsvar med denne bestemmelsen, skal dekkes av brukerne av oppstrøms gassrørledningsnett i samsvar med tarifforskriften § 4. Før en vesentlige andel av kostnader knyttet til slike vurderinger pådras, skal operatøren samrå seg med disse brukerne.

Operatøren skal forelegge de vurderinger som er gjort i samsvar med denne bestemmelsen for departementet.

§ 66 endres som følger:

Første ledd fjerde punktum oppheves.

Fjerde ledd annet punktum oppheves.

§ 68 nytt annet ledd skal lyde:

Uenighet knyttet til § 66 A om videreutvikling, kan bringes inn for departementet for avgjørelse. Departementet kan kreve at partene fremlegger nødvendige opplysninger for løsning av tvisten.

Ny § 68 A skal lyde:

1.3.1.1.2 § 68 A Taushetsplikt

Operatøren plikter å hindre at andre får tilgang eller kjennskap til opplysninger som operatøren får i forbindelse med sin virksomhet etter bestemmelsene i dette kapittel 9, og som gjelder tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- og forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår.

Dersom opplysninger omhandlet i 66 A fjerde ledd er underlagt taushetsplikt, skal operatøren, etter varsling av den som har avgitt opplysningene, likevel kunne gi slike opplysninger dersom mottaker av opplysningene på forhånd skriftlig påtar seg taushetsplikt.

§ 69 første ledd skal lyde:

Reglene i § 59 fjerde ledd, § 61 unntatt sjuende ledd første punktum, § 63, § 64 tredje og fjerde ledd, § 65 og § 66 annet, tredje, fjerde og femte ledd får kun anvendelse for oppstrøms gassrørledningsnett som omfattes av forskrift om fastsettelse av tariffer.

II

Forskriften trer ikraft2008.

UTKAST

Forskrift om endring av forskrift 20. desember 2002 nr. 1724 om fastsettelse av tariffer mv. for bestemte innretninger

Fastsatt av Olje- og energidepartementet2008, med hjemmel i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet §§ 4-8 og 10-18 første ledd, og forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet § 70.

I

I forskrift 20. desember 2002 nr. 1724 om fastsettelse av tariffer mv. for bestemte innretninger gjøres følgende endringer:

§ 4 vi) første ledd annet til fjerde punktum skal lyde:

Før slik fastsettelse skal operatøren samrå seg med brukerne. O skal dekke kostnadene ved drift av oppstrøms gassrørledningsnett som nevnt i § 1 og kostnadene som operatøren pådrar for sin virksomhet i samsvar med petroleumsforskriften kapittel 9. Kostnader som bæres av andre i samsvar med petroleumsforskriften § 66 A syvende ledd omfattes likevel ikke.

II

Forskriften trer ikraft2008.